

Datum

2020-09-11

Vår referens

Tilde Tibblin

Planeringssekreterare

tilde.tibblin@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Principer för arvode och omkostnadsersättning till kontaktpersoner enligt socialtjänstlagen (SoL) HVO-2020-3055

Sammanfattning

Kontaktperson är en insats som kan sökas av personer som omfattas av socialtjänstlagen (SoL). Kontaktpersonens viktigaste uppgift är att fungera som ett personligt stöd och hjälpa den enskilde till en meningsfull vardag och att vara en del av samhällslivet. Att vara kontaktperson är ett förtroendeuppdrag och inte en anställning, för den som är kontaktperson utgår därför inte lön utan arvode och omkostnadsersättning. Nivån för arvode och omkostnadsersättning såg olika ut innan hälsa-, vård- och omsorgsnämnden bildades den 1 maj 2017. Sedan 2018 skedde därför en justering utifrån 2017 års rekommendationer från Sveriges Kommuner och Regioner (SKR). Förvaltningen föreslår att principen att följa SKR:s rekommendationer samt funktionsstödsnämndens princip bör fastställas för hur arvode och omkostnadsersättning ska beräknas för hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningens kontaktpersoner.

Kontaktpersonsuppdraget kan beviljas i tre olika nivåer. Den föreslagna beräkningen är att dessa tre nivåer motsvarar de tre nivåer som SKR rekommenderar. I deras rekommendation finns ett intervall gällande arvode, vilken utgår från procentsatser av prisbasbeloppet. Förvaltningen föreslår att arvode utbetalas genom ett medelvärde av det som SKR rekommenderar per kategori/nivå. Gällande omkostnadsersättning föreslår förvaltningen att de tre nivåerna motsvarar SKR:s nivåer för omkostnadsersättning. Förvaltningen föreslår också att det i principen ingår att årligen räkna om beloppen för arvode och omkostnadsersättning i enlighet med aktuellt prisbasbelopp och SKR:s rekommendationer från och med 1 januari 2021.

Förslag till beslut

1. Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden fastställer förvaltningens förslag till *Principer för arvode och omkostnadsersättning till kontaktpersoner enligt socialtjänstlagen* att gälla från och med 1 januari 2021.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse HVON 2020-09-23 Principer för arvode och omkostnadsersättning till kontaktpersoner enligt SoL efter återremiss
- Hälsa-, vård- och omsorgsnämndens beslut 2020-08-25
- Bilaga 1, Förvaltningens förslag till principer för arvode och omkostnadsersättning till kontaktpersoner enligt SoL

- Bilaga 2, Konsekvensbeskrivning

Beslutsplanering

Hälsa-, vård- och omsorgsnämndens arbetsutskott 2020-08-18

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden 2020-08-25

Hälsa-, vård- och omsorgsnämndens arbetsutskott 2020-09-15

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden 2020-09-23

Ärendet

Detta ärende behandlades av hälsa-, vård- och omsorgsnämnden den 25 augusti 2020 (§ 94). Nämnden beslutade då att återremittera ärendet för bland annat förtydliganden och exempel.

Insatsen kontaktperson

För personer som har få kontakter med anhöriga eller vänner, kan en kontaktperson vara ett viktigt stöd i att bryta social isolering. Kontaktpersonens viktigaste uppgift är att fungera som ett personligt stöd och hjälpa den enskilde till en meningsfull vardag och att vara en del av samhällslivet. Vad som förväntas av kontaktpersonen beror på den enskildes behov. Det kan vara att träffas regelbundet, pratas vid på telefon, ta en promenad eller fika tillsammans. Det viktiga i kontakten är ett ömsesidigt förtroende och att möta den enskilde med respekt. Det handlar om att lyssna, vara tillgänglig, motivera till aktiviteter och att främja sociala kontakter med andra. För den enskilde är insatsen kontaktperson avgiftsfri.

Kontaktperson är särskilt reglerat i socialtjänstlagens 3 kapitel 6b §: Socialnämnden får utse en särskild person (kontaktperson) eller en familj (kontaktfamilj) med uppgift att hjälpa den enskilde och hans eller hennes närmaste i personliga angelägenheter, om den enskilde begär eller samtycker till det.

Biståndshandläggare bedömer behovet utifrån socialtjänstlagen och den enskilde kan beviljas stödet i olika nivåer. I hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen finns tre nivåer för kontaktpersonsinsatser:

- Nivå 1: 1–8 timmar i månaden
- Nivå 2: 9–16 timmar i månaden
- Nivå 3: över 16 timmar i månaden.

I hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen har den 9 september 2020 118 Malmöbor insatsen kontaktperson beviljad. Nivå 2 är vanligast följt av nivå 1 och nivå 3.

Kontaktpersonuppdraget

Att vara kontaktperson är ett förtroendeuppdrag och inte en anställning, för den som är kontaktperson utgår inte lön utan arvode och omkostnadsersättning. Arvodet är skattepliktigt och utbetalas som ett nettobelopp där uppdragsgivaren, Malmö stad, drar av skatten från det belopp som betalas ut. Omkostnadsersättningen är skattepliktig upp till 5 000 kronor per år. Ersättningen betalas ut som ett bruttobelopp varje månad, men den ska tas upp i deklARATIONEN som skattepliktig inkomst och skatt dras därmed av först i samband med deklARATIONEN. Omkostnadsersättning över 5 000 kronor får då dras av från den skattepliktiga inkomsten.

I hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen var under perioden januari-juni 2020 i genomsnitt cirka 60 kontaktpersoner anlitade. De som utför uppdrag som kontaktperson ”rekryteras” internt,

exempelvis redan anställda ledsagare, samt att medborgare kan anmäla intresse att bli kontaktperson.

Kontaktpersonerna arbetar utifrån de beviljade nivåerna, där exempelvis nivån 1–8 timmar i månaden innebär att ambitionen är att uppdraget ska utföras 8 timmar per månad, men att det finns visst utrymme för variation. Den enskildes behov styr även detta inom den nivå som den enskilde är beviljad.

Hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningens historik och nuläge

Nivån för arvode och omkostnadsersättning såg olika ut i de olika stadsområdesnämnderna och Sociala resursförvaltningen innan hälsa-, vård- och omsorgsnämnden bildades den 1 maj 2017. Från 2018 justerades ersättningarna för hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningens kontaktpersoner till att bli desamma för alla och de utgick från Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) rekommendationer, prisbasbeloppet som användes var dock i 2017 års nivå: 44 800 kronor. Sedan dess har inga justeringar av ersättningen gjorts och nuvarande ersättningsnivåer 2020 för kontaktpersoner inom hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen är:

Nivå	Arvode per månad	Omkostnadsersättning per månad
Kontaktperson 1–8 timmar/månad	840 kronor	373 kronor + 130 kronor = 503 kronor totalt
Kontaktperson 9–16 timmar/månad	1 215 kronor	933 kronor + 130 kronor = 1 063 totalt
Kontaktperson över 16 timmar/månad	1 585 kronor	1 497 kronor + 130 kronor = 1 623 totalt

Omkostnadsersättningen ovan anges i två delar för de olika nivåerna. De 130 kronorna per månad avser att SKR under perioden 2008–2018 rekommenderade att omkostnadsersättningen kompletterades med 130 kronor efter att riksdagen beslutat om att ändra gränsen för när ersättningen är avdragsgill från över 1 000 kronor till över 5 000 kronor. Eftersom kontaktpersoners omkostnadsersättning ofta understiger 5 000 kronor årligen fungerade de 130 kronorna som en form av kompensation för den skatt som vid deklarationen dras av på omkostnadsersättningen.

Från och med 2019 togs dock denna rekommendation bort då Skatteverket beslutat att den ersättningen var en form av skattekompensation eftersom endast kostnader överstigande 5 000 kronor är skattemässigt avdragsgilla. De 130 kronorna är inte en faktisk omkostnadsersättning och skulle därför också vara skatte- och avgiftspliktig och inte vara avdragsgilla för kontaktpersonen. Eftersom kontaktpersoner inom hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen fortfarande ersätts enligt 2017 års rekommendationer kvarstår just nu denna ersättning om 130 kronor per månad, trots att den inte är godkänd av Skatteverket i den form som den utbetalas.

Funktionsstödsnämndens ersättningar till kontaktpersoner

Funktionsstödsnämnden har också kontaktpersoner, vilka utför sitt uppdrag enligt både

socialtjänstlagen och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Funktionsstödsnämnden fastställde en ersättningsmodell utifrån SKR:s rekommendationer i augusti 2017. Eftersom deras princip för ersättningsmodell har utgått från SKR:s rekommendationer sedan 2017 utbetalas inte de 130 kronor som nämndes ovan som skattekompensation sedan 2019.

För en likvärdighet inom Malmö stad, och att inte konkurrera om uppdragstagare, är det viktigt att hälsa-, vård- och omsorgsnämnden och funktionsstödsnämnden betalar samma ersättningar till sina kontaktpersoner. En anpassning av hälsa-, vård- och omsorgsnämndens ersättningar till att utgå från SKR:s rekommendationer och överensstämja med funktionsstödsnämndens modell är därför av vikt. Förvaltningens förslag till principer för arvode och omkostnadsersättning är därför desamma som funktionsstödsnämnden redan fastställt och använder.

Sveriges Kommuner och Regioners rekommendation kring ersättning till kontaktpersoner enligt socialtjänstlagen

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) utger årligen cirkulär med generella rekommendationer för ersättningar till kontaktfamiljer och kontaktpersoner enligt socialtjänstlagen. Rekommendationerna är tänkta att utgöra ett stöd för kommunernas egna principer.

Arvodet rekommenderas i tre kategorier beroende på hur mycket kontakt som sker mellan brukare och kontaktperson. Varje kategori i rekommendationen omfattar en variation om 25 % eftersom kommunerna har olika upplägg gällande omfattning och nivåer.

Tabell 1: SKR:s rekommenderade arvodesbelopp för kontaktpersoner enligt socialtjänstlagen¹.

Kategori	Arvode i procent av prisbasbeloppet
Kategori 1: Kontakt minst en gång/vecka	10 - 35 %
Kategori 2: Kontakt flera gånger/vecka	20 - 45 %
Kategori 3: Kontakt i stort sett dagligen	30 - 55 %

Rekommendationen för omkostnadsersättning beräknas också i procent av prisbasbelopp och är uppdelad i tre nivåer.

Tabell 2: SKR:s rekommenderade belopp för omkostnadsersättning för kontaktpersoner enligt socialtjänstlagen².

Procent av prisbasbelopp
10 %
25 %

40 %

Förvaltningens förslag

Den princip som infördes 2018, och att justera ersättningsnivåerna årsvis, borde ha fastställts av nämnden vid detta tillfälle, men det gjordes inte. Därför är förslaget i detta ärende just att fastställa denna princip från och med 1 januari 2021. Förvaltningens förslag till *Principer för arvode och omkostnadsersättning till kontaktpersoner enligt socialtjänstlagen* finns i bilaga 1.

För konsekvenser av förslaget, se konsekvensbeskrivning i bilaga 2.

Ansvariga

Pia Hesselroth Tegel, avdelningschef

Gisela Öst, förvaltningsdirektör

---

¹ Sveriges Kommuner och Regioner – Cirkulär 19:45 (Dnr 19/01522)

² Sveriges Kommuner och Regioner – Cirkulär 19:45 (Dnr 19/01522)